



Vývojová dysfázie

Jako **vývojová dysfázie** je označován narušený vývoj řeči, který není projevem jiné diagnózy. Projevuje se u dětí, u kterých vývoj řeči probíhá nerovnoměrně vzhledem k chronologickému věku a úrovni intelektu, přestože mají pro vývoj řeči přiměřené podmínky. Jedná se o neurovývojovou poruchu, která se začíná projevovat již v raném věku a projevuje se deficitem v porozumění či produkci řeči a s tím souvisejícími dalšími potížemi.

NARUŠENÉ POROZUMĚNÍ ŘEČI, PRODUKCE ŘEČI NEBO OBOJÍ ZÁROVEŇ

- Používejte vizuální pomůcky (obrázky, tabulky, mapy atd.).
- Dávejte pouze jednoduché pokyny – jedna věta = jeden příkaz. Vždy zkontrolujte, zda žák rozuměl.
- K učení básniček vybírejte pouze krátké texty. Ujistěte se, že student rozumí slovům v básni.
- Zvýrazněte klíčová slova a doplňte je obrázky.
- Buďte trpěliví, dejte studentovi dostatek času na pochopení a dokončení instrukce.

SOCIÁLNĚ-EMOČNÍ PROBLÉMY

- Zařadte do výuky kooperativní aktivity. Zařadte žáka do skupiny s tolerantními spolužáky.
- Při řešení nevhodného chování neříkejte pouze, co nedělat, ale také vysvětlete, co příště udělat jinak.
- Umožněte studentovi relaxovat mimo třídu nebo v relaxační zóně ve třídě při afektu nebo při pocitu přetížení.

POTÍŽE S PLYNULÝM VYPRAVOVÁNÍM A FORMULACÍ MYŠLENEK V ŘEČI A PSANÉM TEXTU

- Zajistěte, aby měl student dostatek času se vyjádřit.
- Tolerujte specifické chyby vyplývající z narušeného sluchového vnímání (interpunkce, čárky, apod.).
- Umožněte studentovi pracovat s obrázkovým slovníkem nebo jinými názornými pomůckami. Pomozte mu najít správná slova.
- Nechte studenta psát slohovou práci s připravenou osnovou a návodnými otázkami.



Vývojová dysfázie

OBTÍŽE SE STAVBOU VĚTY A GRAMATICKÝMI KATEGORIEMI

- Naučte studenta pracovat s gramatickými tabulkami a umožněte jejich použití ve výuce.
- Soustředte se vždy na jeden gramatický jev.
- Povzbudte studenta, aby používal spíše jednoduché věty než složitá souvětí

NARUŠENÁ ČASO-PROSTOROVÁ ORIENTACE

- Používejte časové osy, denní plány a grafické znázornění událostí.
- Vždy doplňte pokyny týkající se směru nebo práce v prostoru (např. nápis v pravém horním rohu) jasnou ukázkou.
- Tolerujte potíže s pochopením analogových hodin; v ideálním případě zajistěte ve třídě také digitální hodiny.

OSLABENÍ HRUBÉ I JEMNÉ MOTORIKY

- Povzbuzujte studenta ve fyzických aktivitách, procvičujte úkoly, které vyžadují následování více instrukcí za sebou (např. doskát k míči, zvednout ho a zasáhnout cíl).
- Při výtvarné výchově hodnotte spíše nápad a snahu. Dopomožte studentovi s náročnými úkony (např. stříháním), nebo pro něj mějte již připravenou šablonu.
- Umožněte studentovi psát tiskacím písmem, aniž byste hodnotili úhlednost textu.
- Zkraťte písemné úkoly tak, aby je student měl šanci splnit včas.



Vývojová dysfázie

ŘEČ

Vyjadřování
myšlenek

Správná formulace
vět

Vyjádření pocitu

Pomalé reakce při
odpovědi

POROZUMĚNÍ

Zdá se, že
neposlouchá

Porozumění textu

Pochopení pokynů

Pochopení
abstraktních
pojmu

SOCIÁLNÍ DOVEDNOSTI

Společenská
neobratnost

Potíže s
navazováním
přátelství

Pošťuchování
nebo agrese

Výsměch od
ostatních dětí

MOTORICKÉ DOVEDNOSTI

Nemotornost

Nečitelné písmo

Pomalé reakce
nebo naopak
zbrkllost



Příloha pro vývojovou dysfázii (české zdroje)

DOPLŇKOVÉ MATERIÁLY:

- <https://speechandlanguage.org.uk/>
- <https://www.dldandme.co.uk/teacher>

BIBLIOGRAFIE:

- **Markéta Doležalová.** *Vývojová dysfázie - Průvodce pro rodiče a další zájemce o tuto problematiku*
- **Dana Kutálková.** *Opožděný vývoj řeči: Dysfázie: metodika reedukace*
- **Gonzalez, America X.; Brady, Lois Jean; Elliott, Jim.** *Rozvoj řeči dětí s PAS, vývojovou dysfázií a dalšími poruchami*

CHCETE SE DOZVĚDĚT VÍCE?

- <https://www.youtube.com/watch?v=3Nrxo66KtdA>



Příloha pro vývojovou dysfázii (anglické zdroje)

DOPLŇKOVÉ MATERIÁLY:

- <https://speechandlanguage.org.uk/>
- <https://www.dldandme.co.uk/teacher>

BIBLIOGRAFIE:

- [America X. Gonzalez](#) , [Lois Jean Brady](#) , et al. - [Speech in Action: Interactive Activities Combining Speech Language Pathology and Adaptive Physical Education](#)
- [Sandra L. Gillam](#), [Sarai Holbrook](#), [Alan G. Kamhi](#) - [Developmental Language Disorder](#)
- [James Law](#), [Cristina McKean](#), [Carol-Anne Murphy](#), [Elin Thordardottir](#) - [Managing Children with Developmental Language Disorder Theory and Practice Across Europe and Beyond](#)
- [Kate Kempton](#) - [Supporting Children with DLDA Picture Book and User Guide to Learn About Developmental Language Disorder](#)

CHCETE SE DOZVĚDĚT VÍCE?

- <https://www.youtube.com/watch?v=3Nrxo66KtdA>